

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VII.20.332/2020/7.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Pallos István Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Pallos István ügyvéd

Az I. rendű alperes:

I. rendű alperes képviselője: Misákné dr. Lukács Judit jogtanácsos

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes képviselője: dr. Gyarmati Andrea jogtanácsos

A per tárgya: szerződés teljesítésének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 1.Gf.40.091/2019/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 9.G.40.135/2018/9. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a II. rendű alperes teljes személyes illetékmentessége miatt le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2009 augusztusában a felperes a II. rendű alperes jogelődjével a K Program keretében támogatási szerződést kötött. A támogatási szerződés tárgya új inkubátorház létrehozása volt a Sz Parkban, amely támogatás az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, és a hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történt. A szerződés többek között

rögzítette, hogy inkubátorház fejlesztés esetében a pályázónak vállalnia kell, hogy a beruházás befejezését követő harmadik év végére a fejlesztett épületrész 40%-át, a befejezést követő ötödik év végére annak 80%-át bérbeadással hasznosítja úgy, hogy a fejlesztés megvalósulását követő harmadik év végére az inkubátorház területére legalább öt vállalkozás betelepül oly módon, hogy azok legfeljebb négy évig jogosultak az inkubátorházban maradni. A pályázónak a feltétel fennállását bérleti szerződésekkel kell igazolni az egyes fenntartási jelentések benyújtásakor. Az inkubátorházba betelepülők (a betelepülés időpontjában) maximum 2 éves működési múlttal rendelkező mikro- és/vagy kisvállalkozások lehetnek.

- [2] A szerződés alapján a felperes 200.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült, amely a maximum támogathatóság volt a projekt költség egészére vetítetten. A felperes vállalta, hogy a szerződésben és a pályázati felhívásban foglaltaknak megfelelően valósítja meg a beruházást (az inkubátorházat), illetve a fenntartási időszak alatt azt üzemelteti. A szerződéses fenntartási időszak 5 év volt, annak kezdő időpontja 2012. június 15.
- [3] 2011. május 5-én a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség – mint a perbeli pályázati programot irányító hatóság – állásfoglalást adott ki (a továbbiakban: ROP állásfoglalás), amelynek 2f. pontja szerint: „Amennyiben a mikro-, kis- és középvállalkozás (együttesen KKV) kedvezményezett vonatkozásában a felhívásban, illetve a támogatási szerződésben öt éves fenntartási kötelezettség szerepel, az lecsökkenthető a fenntartási kötelezettség három évre, amennyiben a KKV kedvezményezett a támogatási szerződésben tett vállalásait a harmadik év végére teljesíteni tudja.”
- [4] Az I. rendű alperes jogelődjéhez 2013. december 12-én érkezett felperesi beadványra 2013. december 17-én kelt okiratban nevezett úgy nyilatkozott, hogy a bejelentett változásokat tudomásul vette és nyilvántartásában átvezette. A jelentéstételi időszakokat 2013., 2014. és 2015. június 14-én határozta meg.
- [5] A felperes mint kedvezményezett 2015. május 25-én a [3] pontban idézett állásfoglalásra hivatkozással – az elsőfokú bíróság értelmezése szerint – a támogatási szerződés módosítását, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a jogviszony lezárását, a teljesítés elszámolását kérte. A II. rendű alperes jogelődje ezzel összefüggésben 2015. szeptember 10-én helyszíni ellenőrzést végzett, amelyben megvizsgálta a támogatási szerződéssel összefüggésben vállalt fenntartási időszak végén esedékes értékek teljesülését. Az ellenőrzés azt állapította meg, hogy a felperes mint kedvezményezett az inkubátorházba betelepült vállalkozások száma tekintetében a vállalásait teljesíteni nem tudta, így a „fenntartási időszak 3. évére a pályázatban tett fenntartási időszak végére (5. év) a vállalat nem teljesült”.
- [6] 2016 májusában felperesi megkeresésre az I. rendű alperes 2016. június 27-én rendkívüli helyszíni ellenőrzést folytatott le, amely során azt állapította meg, hogy felperesi iratanyagok rendezetlensége miatt a szerződés szerinti indikátor vállalások teljesülésének vizsgálatára teljeskörűen nem kerülhetett sor. 2017. április 19-én a felperes kifogással élt ez utóbbi szerződésmódosítás iránti kérelme elutasítása miatt, amelynek az elbíráló hatóság helyt adott, és felhívta az I. rendű alperest, hogy részletesen tájékoztassa a felperest a szerződésmódosítási kérelem elutasításának indokairól. Az I. rendű alperes ennek eleget téve, részletesen tájékoztatta a felperest, hogy a módosítás iránti kérelmét miért utasította el, amely döntéssel szemben a felperes 2017 májusában ismételten kifogással élt. Az elbíráló hatóság ez utóbbi kifogást is elutasította és megállapította, hogy az I. rendű alperes döntése alapos volt.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

- [7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a támogatási szerződésben vállalt indikátorokat a fenntartási időszak 3. évének végére teljesítette. Előadta, hogy az irányító hatóság a ROP állásfoglalásban lehetővé tette a fenntartási időszak 3 évre történő csökkentését és a szerződés

lezárását abban az esetben, ha az erre az időre a támogatási szerződésben tett vállalásait teljesíteni tudja.

- [8] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az első- és a másodfokú határozat

- [9] Az elsőfokú bíróság G.40.119/2017/19. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a megállapítási keresetnek a jelen jogviszonyra irányadó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 123. §-ában foglalt feltételei nem teljesültek.
- [10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasított. Megítélése szerint a felperes jogvédelmi érdeke megállapítható az alperesekkel szemben fennálló szerződéses kötelezettségei mentesülése kérdésében, arra is figyelemmel, hogy a kifogásolási eljárás nem vezetett eredményre, így a felek közötti jogvita változatlanul fennáll.
- [11] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Arra hivatkozott, hogy a felperes megállapítás iránti keresete tartalmát tekintve bírósági szerződésmódosításra irányuló igény, amelynek feltételei sem a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 241. §-a, sem a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:192. §-a alapján nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság utalt arra, a per során a felperesnek kellett bizonyítania az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján – amellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság 2. sorszámú végzése felhívást is tartalmazott –, hogy a szerződésmódosításhoz szükséges valamennyi indikátort teljesítette. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes által csatolt iratok nem elégségesek annak megállapításához, hogy akár a betelepülő vállalkozások számával, akár a kihasználtsággal kapcsolatos indikátorok a 3 éves fenntartási időszak végére teljesültek volna.
- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes mint kedvezményezett, a perbeli támogatási szerződésben vállalt indikátorokat a fenntartási időszak 3. évének végére teljesítette. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: a perbeli speciális jogviszonyban, ahol a magánjogi és közjogi elemek keverednek, a jogvédelmi szükséghelyzet az rPp. 123. §-a alapján önmagában a teljesítés tényének megállapítása mellett is megállapítható volt. Álláspontja szerint az I. rendű alperes jogelődje 2013. december 17-én elfogadta a felperesnek azt a változásbejelentését, amelyben jelezte, hogy az időközben bekövetkezett gazdasági változások hatására a 3. év végére kívánja az indikátorokban foglalt feltételeket teljesíteni. A szerződések tartalma tehát ekként módosult.
- [13] A másodfokú bíróság megítélése szerint a peres felek között vita abban volt, hogy teljesült-e a szerződésmódosításban írt határidőre, 2015. június 14-ére (a projekt pénzügyi zárását 2012. június 14-ét követő 3. év végére) a fenntartási időszakra vállalt 11 betelepülő kis- és mikrovállalkozással történt bérleti szerződéskötés, illetve a fejlesztett terület 100%-os kihasználtságára vonatkozó vállalás. Az első feltétel vonatkozásában a másodfokú bíróság álláspontja szerint alkalmazni kellett a ROP állásfoglalás 2g. pontját. A többen a kevesebb elv alapján értelemszerűen maximum 2 éves működési múlttal rendelkező mikro- és/vagy kisvállalkozások kategória megfeleltethető a 3 évnél nem régebben működő mikro- és kisvállalkozás kitételnek. Ez alapján pedig a 3 évnél régebben működő betelepülők aránya az összes betelepülőkhez viszonyítva maximum 40%-os értéket elérhetett, így a felperes által megjelölt 11 céggel kötött bérleti szerződések vonatkozásában a feltétel teljesült.
- [14] A második feltétel vonatkozásában a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy az inkubátorház hasznos területe kihasználtságának mérésére szolgáló indikátor definíciós lap adatai szerint a rendelkezésre álló betelepülő vállalkozások számának bérbeadható helyiségek összes nettó alapterületéből a már betelepülők számára bérbeadott terület nagyságát kellett összevetni az inkubátorház üzemeltetőjének nyilvántartása (bérleti szerződések, adásvételi szerződések) alapján.

A másodfokú bíróság szerint az nem volt vitatott az eljárás során, hogy a felperes 100%-os mértékben kihasználta a figyelembe vehető alapterületet. A másodfokú bíróság e körben utalt arra is, hogy a 2015 szeptemberében lefolytatott ellenőrzés során az I. rendű alperes jogelődje nem kifogásolta a kihasználtság mértékét, kizárólag a betelepült vállalkozások számával kapcsolatban jelezte az indikátor megvalósításának hiányát. Tekintettel arra, hogy ez az ellenőrzés éppen a hivatkozott megvalósítási, felperesnek a projekt lezárására irányuló kérelme szerinti időpontra vonatkozott, így azt bizonyítékként figyelembe lehetett venni arra nézve, hogy az ezzel kapcsolatos indikátor teljesült.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [16] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPp. 215. §-ába ütközik, tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság döntésével túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén, amikor azt állapította meg, hogy a felperes 2013. december 12-én érkezett változásbejelentésének elfogadásával a peres felek akként módosították a szerződést, hogy a felperes jogosulttá vált a 3. év végére az indikátorokban foglalt feltételeket teljesíteni. A II. rendű alperes előadta azt is, hogy jogszabálysértő a jogerős ítéletnek az a rendelkezése, amely szerint a felperes számára a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szerinti kifogásolási eljárásban már nem biztosított olyan jogorvoslat, ahol az indikátorok teljesítésére vonatkozó állítását igazolhatná. A II. rendű alperes vitatta továbbá – konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül – a jogerős ítéletnek a mikro- és/vagy kisvállalkozások tekintetében többen a kevesebb elve kapcsán kifejtetteket, valamint a T Kft. bérleti szerződésével kapcsolatos álláspontját. A II. rendű alperes szerint a másodfokú bíróság az rPp. 164. § (1) bekezdésébe ütköző módon állapította meg, hogy a felperes eleget tudott tenni a bizonyítási kötelezettségének a kihasználtság mértéke vonatkozásában. E tekintetben csak a 2015. szeptemberi ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltakra hivatkozott, ugyanakkor nem megfelelő vállalkozásokkal érte el a 100%-os kihasználtságot. Utalt arra, a felperesnek a 2015. szeptember 10-i ellenőrzésen bemutatott dokumentumokat a későbbiekben is meg kellett volna őriznie, azt az elsőfokú eljárásban a bíróság felhívására csatolnia kellett volna.
- [17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Utalt arra, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően a II. rendű alperes irányító hatóság képviselőjében eljáró közreműködő szervezet a záróprojekt fenntartási jelentés elfogadásáról tájékoztatta a felperest. Álláspontja alátámasztására hivatkozott a Korm. rendelet 80. § (6) bekezdésében írtakra is.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [19] A Kúria előrebocsátja, a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, így annak elbírálásakor azt nem vizsgálhatta, hogy az egyébként a jogerős ítéletnek megfelelően kiadott igazolás kiállítására miért került sor, egyébként is új bizonyíték a felülvizsgálati eljárásban, figyelemmel az rPp. 275. § (1) bekezdésében írtakra nem vehető figyelembe, ahogy olyan jogi érv [Korm. rend. 80. § (6) bekezdés] sem, amely a megelőző eljárás tárgyát nem képezte.

- [20] A Kúria utal arra: az rPtk. 272. § (2) bekezdése alapján – figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjában kifejtettekre is – a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében konkrét jogszabálysértésként az rPp. 215. és 164. §-ait jelölte meg. A Kúria ezért csak azt vizsgálhatta, hogy a másodfokú bíróság túlterjeszkedett-e a felperes kereseti kérelmén, illetve azt, hogy a támogatási szerződés egyik feltételével kapcsolatos bizonyítási kötelezettségének a felperes eleget tett-e.
- [21] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság nem terjeszkedett túl a felperes kereseti kérelmén. A perben a kereseti kérelem megfogalmazására tekintettel a bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes a perbeli támogatási szerződésben vállalt indikátorokat a fenntartási időszak 3. évének végére teljesítette-e. A jogerős ítélet rendelkező része kizárólag ebben a kérdésben foglalt állást. A jogerős ítélet indoklásában szereplő azon megállapítás, amely szerint a felperesnek a 2013. december 12-én érkezett változásbejelentését az alperes jogelődje elfogadta és ezzel a felek között a szerződés tartalma módosult, nem eredményez a felek között az rPp. 229. § (1) bekezdése szerinti ítélt dolgot, a perbeli jogvita eldöntése szempontjából ennek a nyilatkozatnak a minősítése nem volt ügydöntő jelentőségű. Egyébként is a jogerős ítélet indoklása figyelemmel az rPp. 271.§ (1) bekezdés d) pontjában írtakra a felülvizsgálati eljárás tárgya nem lehet. Ezért a Kúria érdemben nem foglalkozhatott a II. rendű alperes azon érvelésével, hogy a támogatási szerződés 2013. december 17-én módosítására nem kerülhetett sor többek között a Korm. rend. 36. § (4) bekezdésének rendelkezésére tekintettel.
- [22] A II. rendű alperes sérelmezte azt is, a másodfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a felperes bizonyította, miszerint a szerződésben rögzített indikátorokat a fenntartási időszak 3. évének végére teljesítette. Állította, a felperes a kihasználtsági mutató tekintetében nem tudott eleget tenni az rPp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének. A II. rendű alperes a felperes terhére értékelendőnek tartotta azt is, hogy a felperes okirat megőrzési kötelezettségének nem tett eleget. A Kúria egyetért azzal, hogy a másodfokú bíróság által is hivatkozott jogviszony specialitása miatt jelen polgári perben a peres felekre a bizonyítás rPp.-beli szabályait kell alkalmazni, amelynek hivatkozott rendelkezése alapján a felperesnek kellett konkrét bizonyítékokkal alátámasztani ezzel kapcsolatos állítását. Az elsőfokú bíróság erre külön felhívta, amely felhívásra a felperes a 2015. szeptemberi helyszín ellenőrzési jegyzőkönyvet, a pályázati felhívást, az indikátor definíciós lapot, a ROP állásfoglalást és a saját nyilvántartását csatolta a betelepült vállalkozásokról. Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat mérlegelték és azokból jutottak eltérő következtetésre.
- [23] A Kúria rámutat, önmagában annak, hogy a felperes a szerződésben vállalt okiratmegőrzési kötelezettségének nem tett eleget, a jelen perben a bizonyítási kötelezettség szabályának értékelésekor nem volt ügydöntő jelentősége, mivel az rPp. szabad bizonyításának elve alapján bármilyen, rendelkezésére álló bizonyítékot figyelembe vehet és azokat meggyőződése szerint értékelheti. A felperes az elsőfokú bíróság tájékoztatása és felhívása alapján bizonyítékait előterjesztette. A bizonyítékok mérlegelésének az rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti szabályának sérelmét a II. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, ezért a Kúria ezt nem vizsgálhatta. Megjegyzi a Kúria, hogy vonatkozó joggyakorlata alapján (BH2013. 119.) a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.
- [24] A Kúria úgyszintén nem vizsgálhatta a II. rendű alperes által sérelmezett azon állított gyakorlat jogellenességét, hogy „a támogatottak a kifogásolási eljárásban hozott döntés számukra kedvezőtlen tartalma esetén” a bíróságtól kérik a jogviszonynak ebben a stádiumában a döntés felülvizsgálatát. A

II. rendű alperes e körben megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg, állított, de nem bizonyított „gyakorlat” felülvizsgálat tárgyát nem képezheti.

- [25] A Kúria mindezek alapján nem tudta megállapítani a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket ezért a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] A Kúria döntése alapján a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes II. rendű felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte – figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdéseire – a felperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett tevékenységgel arányban álló perköltség megfizetésére.
- [27] A II. rendű alperes személyes illetékmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [28] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. szeptember 24.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő